Factsheet

Nieuwe toegangsweg Hoorn – financiële en technische risico's

Auteur: Hester Vos, Klimaatburgemeester Hoorn
Datum: 7 oktober 2025

1. Financiële risico's – Kans op (fors) hogere kosten

De realisatie van een tunnelproject zoals dat bij de toegangsweg naar Hoorn brengt aanzienlijke financiële risico's met zich mee. Deze risico's kunnen de haalbaarheid, het draagvlak en de uiteindelijke meerwaarde van het project onder druk zetten.

- **Stijgende bouwkosten en inflatie**
  Bouwprojecten worden wereldwijd geconfronteerd met stijgende kosten, onder meer door inflatie, hogere lonen, materiaalschaarste en strengere (duurzaamheids)eisen. Hierdoor is het aannemelijk dat de uiteindelijke bouwsom aanzienlijk hoger zal uitvallen dan eerdere ramingen.

- **Tunnelprojecten zijn van nature risicovol en kostbaar**
  Infrastructuurprojecten met tunnelbouw staan erom bekend de raming vaak te overschrijden. Historische data toont aan dat tunnelprojecten zelden binnen het oorspronkelijk budget blijven, mede door onvoorziene technische complicaties.

- **Grote financiële bijdrage van de gemeente**
  De gemeente Hoorn draagt zelf substantieel bij aan de financiering van dit project. Als de kosten oplopen, bestaat het risico dat dit ten koste gaat van andere gemeentelijke investeringen (zoals woningbouw, duurzaamheid, sociaal domein), of leidt tot verhoging van lokale belastingen.

- **Reeds opgelopen kosten sinds 2021**
  Sinds het oorspronkelijke besluit in juli 2021 is de geschatte investering al sterk toegenomen. Dit wijst op een trend van kostenescalatie die zich mogelijk zal voortzetten naarmate het project vordert.

- **Verhouding tussen investering en opbrengst**
  De voorgestelde tunnel vereist een miljardeninvestering, terwijl het verwachte effect op de verkeersdoorstroming relatief beperkt is. Dit roept vragen op over de kosteneffectiviteit van het project, zeker in verhouding tot alternatieven die mogelijk beter renderen tegen lagere kosten.

2. Technische risico's – Complexiteit en onzekerheid bij tunnelbouw

De technische uitvoering van het project brengt aanzienlijke risico's met zich mee, vooral vanwege de ligging en de specifieke omstandigheden ter plaatse. Deze risico's kunnen leiden tot vertraging, schade en extra kosten.

- **Bouw onder het spoor en bestaande infrastructuur**
  Het boren of bouwen van een tunnel onder bestaande spoorlijnen, wegen en bebouwing is technisch complex. Er bestaat risico op verzakkingen, scheurvorming of verstoring van vitale infrastructuur (zoals het treinverkeer of kabels/leidingen).

- **Grondwaterproblematiek**
  In de regio rondom Hoorn is sprake van een hoge grondwaterstand. Dit verhoogt de kans op waterinfiltratie, extra bemaling en constructieve complicaties. Dergelijke problemen zorgen vaak voor forse vertragingen en kunnen extra technische maatregelen vereisen.

- **Weinig vergelijkbare referentieprojecten zonder problemen**
  In Nederland en daarbuiten is het zeldzaam dat tunnelprojecten zonder vertragingen of technische tegenslagen worden opgeleverd.

- **Afhankelijkheid van gespecialiseerde aannemers**
  De technische uitvoering vereist een beperkt aantal gespecialiseerde aannemers met ervaring in ondertunneling. Hierdoor is de concurrentie beperkt en is de onderhandelingspositie van de opdrachtgever zwakker, wat leidt tot hogere risico's bij vertraging, faillissement of fouten tijdens de bouw.

- **Langdurige voorbereiding en onvoorziene complicaties**
  De voorbereidingstijd voor een dergelijk project is jarenlang, en in die periode kunnen omstandigheden veranderen (zoals wetgeving, bodemgesteldheid of marktomstandigheden). Deze veranderende randvoorwaarden vergroten de kans op aanpassingen, vertragingen of aanvullende kosten.